

Sygn. akt II AKz 680/19

POSTANOWIENIE

Dnia 6 sierpnia 2019 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Waldemar Szmidt

Protokolant: Damian Krzywda

po rozpoznaniu w sprawie **K. P. (P.), K. M. (M.),**

D. K. (K.)

podejrzanych o czyny z art. 280 § 2 k.k. i inne

zażaleń obrońców podejrzanych i zażalenia podejrzanej K. M.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 8 lipca 2019 roku, sygn. akt V Kp 500-503/19

w przedmiocie przedłużenia czasu trwania tymczasowego aresztowania

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

postanawia:

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie wobec podejrzanych K. P., K. M. i D. K..

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 8 lipca 2019 roku Sąd Okręgowy w Katowicach, sygn. akt V Kp 500-503/19, na podstawie art. 249 § 1 k.p.k., art. 258 § 1 pkt 2 i § 2 k.p.k. oraz art. 263 § 2 k.p.k., przedłużył środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania:

- w pkt. 1 wobec podejrzanej K. M., zastosowany postanowieniem Sądu Rejonowego Katowice – Zachód w Katowicach z dnia 14 kwietnia 2019 roku, sygn. akt III Kp 248/19, do dnia 10 września 2019 roku, do godz. 8:00;

- w pkt. 2 wobec podejrzanego D. K., zastosowany postanowieniem Sądu Rejonowego Katowice – Zachód w Katowicach z dnia 15 kwietnia 2019 roku, sygn. akt III Kp 253/19, do dnia 10 września 2019 roku, do godz. 16:15;

- w pkt. 3 wobec podejrzanego K. P., zastosowany postanowieniem Sądu Rejonowego Katowice – Zachód w Katowicach z dnia 15 kwietnia 2019 roku, sygn. akt III Kp 252/19, do dnia 10 września 2019 roku, do godz. 16:15.

Zażalenia na powyższe postanowienie wywiedli obrońcy podejrzanych.

Obrońca podejrzanego K. P. zaskarżonemu postanowieniu zarzucił obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na jego treść, tj. art. 249 § 1 k.p.k., art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k., art. 258 § 2 k.p.k. i wniósł o jego zmianę oraz uchylenie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania, ewentualnie o zmianę postanowienia i zastosowanie

w miejsce tymczasowego aresztowania innego środka zapobiegawczego o charakterze nieizolacyjnym, w szczególności dozoru Policji.

Obrońca podejrzanego D. K. zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 249 § 1 k.p.k., art. 251 § 3 k.p.k. w zw. z art. 257 § 1 k.p.k., art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k., art. 258 § 2 k.p.k. oraz art. 263 § 2 k.p.k. W konsekwencji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i uchylenie stosowanie tymczasowego aresztowania wobec D. K.. W razie nieuwzględnienia całkowitego uchylenia stosowania środka zapobiegawczego, obrońca podejrzanego wniósł o zastosowanie nieizolacyjnego środka zapobiegawczego w postaci dozoru Policji.

Obrońca podejrzaney K. M. zaskarżonemu postanowieniu zarzucił naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj. art. 249 § 1 k.p.k., art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k., art. 258 § 2 k.p.k., art. 257 § 1 i § 2 k.p.k. oraz art. 259 § 1 pkt 2 k.p.k. W oparciu o stawiane zarzuty obrońca podejrzaney wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez nieuwzględnienie wniosku o przedłużenie stosowania wobec K. M. tymczasowego aresztowania i zastosowanie środka zapobiegawczego o charakterze wolnościowym w postaci dozoru Policji.

Nadto zażalenie na powyższe postanowienie wniosła również podejrzana K. M., domagając się uchylenia tymczasowego aresztowania, ewentualnie zastosowania środków zapobiegawczych o charakterze wolnościowym w postaci dozoru Policji, zakazu zbliżania się do pokrzywdzonych oraz zakazu opuszczania kraju.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenia nie zasługują na uwzględnienie.

Wbrew twierdzeniom zawartym w złożonych środkach odwoławczych, Sąd Okręgowy w K. słusznie uznał, że wobec podejrzanych D. K., K. P. i K. M. zachodzą przesłanki wskazujące na potrzebę dalszego stosowania tymczasowego aresztowania, celem zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania.

Na wstępie należy zaznaczyć, że wbrew twierdzeniom skarżących, sąd I instancji prawidłowo wykazał istnienie ogólnej przesłanki stosowania środków zapobiegawczych, określonej w art. 249 § 1 k.p.k. Nie sposób nie zauważyć, że w zaskarżonym postanowieniu wymieniono dowody świadczące o istnieniu dużego prawdopodobieństwa popełnienia przez podejrzanych zarzucanych im czynów. Istnienie dużego prawdopodobieństwa popełnienia przestępstwa w żaden sposób nie jest równoznaczne z przypisaniem podejrzanym sprawstwa, kwalifikacji prawnej czynów, czy też winy w zakresie stawianych im zarzutów. Sąd przy stosowaniu środków zapobiegawczych nie dokonuje kompleksowej oceny materiału dowodowego, bowiem ta należy do sądu meriti na etapie wyrokowania po przeprowadzeniu przewodu sądowego, o ile w sprawie zostanie sporządzony akt oskarżenia. Na etapie stosowania środków zapobiegawczych dokonuje się tylko takiej oceny materiału dowodowego, która pozwala na ustalenie, czy istnieje duże prawdopodobieństwo popełnienia czynu zabronionego. W realiach niniejszej sprawy w dalszym ciągu prawdopodobieństwo to nie utraciło aktualności, a nadto istniejące okoliczności uzasadniają potrzebę zabezpieczenia postępowania poprzez kolejne przedłużenie tymczasowego aresztowania wobec podejrzanych.

Istnienia dużego prawdopodobieństwa popełnienia przez podejrzanych zarzucanych im czynów nie traci na aktualności w świetle podnoszonych przez skarżących zarzutów. Sąd odwoławczy dostrzega, że podejrzany K. P. wskazał m. in, iż nie miał świadomości po co udał się z innymi osobami do mieszkania pokrzywdzonych, jego postawa w całym zdarzeniu była pasywna, a przy tym nie kierował gróźb karalnych, jednakże wskazane okoliczności same w sobie nie umniejszają występowaniu ogólnej przesłanki stosowania środków zapobiegawczych. Nadto, odnosząc się do twierdzeń obrońcy D. K., nie można pominąć, że zarzucanego mu rozboju podejrzany miał dopuścić się z trzema innymi osobami. Wbrew twierdzeniom skarżącego materiał dowodowy pozwala uznać z dużym prawdopodobieństwem, że inni podejrzani, znajdujący się w mieszkaniu pokrzywdzonych, mieli ze sobą pałkę teleskopową, którą bezpośrednio miał trzymać podejrzany K. K. (2). Jakkolwiek D. K. nie był w mieszkaniu pokrzywdzonych wraz z innymi podejrzanymi, to nie sposób nie zauważyć, iż w tym samym czasie kontaktował się

on telefonicznie z S. G. z wykorzystaniem funkcji głośnomówiącej, w trakcie której miał zachowywać się agresywnie, toteż argumentacja skarżącego nie może prowadzić do podważenia dokonanych przez sąd I instancji ustaleń w zakresie występowania przesłanki z art. 249 § 1 k.p.k. Zaznaczyć również należy, że dokonywanie na tym etapie całościowej oceny zgromadzonego materiału dowodowego, indywidualizacji odpowiedzialności każdego z podejrzanych przez sąd I instancji, a tym bardziej przez sąd odwoławczy, jest niedopuszczalne, bowiem ocena ta w żaden sposób nie byłaby rzetelna, a jedynie wybiórcza.

Wbrew argumentacji skarżących, aktualna wciąż pozostaje przesłanka określona w art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k., a więc obawa, że podejrzani mogą nakłaniać do składania fałszywych zeznań lub wyjaśnień, albo w inny bezprawny sposób utrudniać postępowanie. Zaznaczyć trzeba, że materiał dowodowy opiera się w znacznej mierze o osobowe źródła dowodowe, a więc na zeznaniach pokrzywdzonych, funkcjonariuszy Policji oraz wyjaśnieniach podejrzanych. Nie można więc wykluczyć, że w warunkach wolnościowych podejrzani mogliby podjąć próby kontaktowania się z pokrzywdzonymi celem wpłynięcia na treść ich zeznań, a nadto sami między sobą mogliby porozumiewać się i w ten sposób ustalić dla siebie korzystną sekwencję wydarzeń. Dodać trzeba, że świadkowie złożyli już zeznania w sprawie, jednakże nie można pominąć, iż zakłócanie prawidłowego toku postępowania może również przybrać formę bezprawnego wpływu na dowody już przeprowadzone. Nadto sąd odwoławczy dostrzega, że podejrzani dotychczas nie przejawiali zachowań, mających na celu utrudnianie niniejszego postępowania, to jednak zgodzić się należy z zapatrywaniem Sądu Apelacyjnego w Krakowie, zaprezentowanym w postanowieniu z dnia 29 grudnia 2015 roku, sygn. akt II AKz 479/15, że dla przyjęcia obawy zakłócania prawidłowego toku procesu nie jest konieczne, aby podejrzani podejmowali konkretne zachowania utrudniające postępowanie. Tymczasowego aresztowania nie stosuje się bowiem za to, że podejrzani wcześniej postępowanie utrudniali, ale po to, aby nie mieli ku temu szansy, to jest aby takim ich zachowaniom zapobiec. W cytowanym przepisie chodzi wszak o obawę podjęcia przez podejrzanych działań utrudniających postępowanie, nie zaś o ich zrealizowanie, bo w takiej sytuacji tymczasowe aresztowanie musiałoby być postrzegane jako swoista sankcja za tego typu aktywność.

W ocenie Sądu Apelacyjnego w przedmiotowej sprawie w dalszym ciągu aktualna pozostaje szczególna przesłanka uzasadniająca konieczność dalszego stosowania względem podejrzanych izolacyjnego środka zapobiegawczego określona w art. 258 § 2 k.p.k. Zgodnie z powszechnie akceptowanym orzecznictwem przesłanka ta stanowi samodzielną podstawę stosowania izolacyjnego środka zapobiegawczego wówczas, gdy zarzucony podejrzanym czyn zagrożony jest karą pozbawienia wolności, której górna granica wynosi co najmniej 8 lat i jednocześnie wymierzenie w danym konkretnym przypadku surowej kary jest realne. Mając na względzie kwalifikację prawną czynów, których popełnienie zarzucono podejrzanym,

tj. z art. 280 § 2 k.k., a w przypadku podejrzanych K. M. i D. K. także przestępstwa z art. 282 k.k., jak również okoliczności towarzyszące popełnieniu przestępstw, charakter czynów, ich wysoką społeczną szkodliwość, działanie w wspólnie

i w porozumieniu, groźba wymierzenia surowej kary – w przypadku stwierdzenia sprawstwa

i winy podejrzanych – jawi się jako realna, a nie jedynie hipotetyczna. W orzecznictwie funkcjonuje pogląd, że groźba surowej kary rodzi domniemanie prawne, iż podejrzani mogą podejmować próby bezprawnych działań mogących destabilizować prawidłowy tok postępowania. Z uwagi na to, że wskazana w art. 258 § 2 k.p.k. okoliczność ma charakter domniemania prawnego, nie jest konieczne dowodowe wykazywanie, że podejrzani podejmowali w przeszłości konkretne działania w tym kierunku (por. np. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 3.11.2011 r., sygn. akt II AKz 708/11, LEX nr 1102946, KZS 2012/1/73, Prok.i Pr.-wkł. 2012/4/3). W tym stanie rzeczy prezentowana przez skarżących argumentacja, podważająca zasadność występowania wymienionej przesłanki szczególnie, nie spotkała się z aprobatą tut. Sądu Apelacyjnego.

Analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego pozwala przyjąć, że

w chwili obecnej za potrzebą dalszego przedłużenia wobec podejrzanych tymczasowego aresztowania przemawiają szczególne okoliczności, o których mowa w art. 263 § 2 k.p.k. Konieczność przeprowadzenia kolejnych czynności zaplanowanych przez prokuratora, wskazanych przykładowo w treści zaskarżonego postanowienia, wbrew obszernym

twierdzeniom obrońcy podejrzanego D. K., należy zaliczyć do kategorii owych „szczególnych okoliczności”, które uniemożliwiły zakończenie postępowania w sprawie w podstawowym terminie określonym w art. 263 § 1 k.p.k. i uzasadniały jego przedłużenie.

W konsekwencji trzeba uznać, że Sąd Okręgowy nie dopuścił się naruszenia zasady minimalizacji środków zapobiegawczych, wyrażonej w art. 257 § 1 k.p.k., albowiem obecny etap postępowania przygotowawczego prawidłowo może zabezpieczyć jedynie dalsze stosowanie tymczasowego aresztowania. W świetle przyjętych obaw i ich nasilenia, uwzględniając też zagrożenie dla prawidłowego przebiegu śledztwa i jednocześnie zasadę ultima ratio stosowania środków zapobiegawczych o charakterze izolacyjnym, uznać trzeba, iż etap niniejszego postępowania w sposób prawidłowy zabezpieczy tylko najsurowszy środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania. Nadto nie można tym samym przyjąć, że ewentualne środki o charakterze wolnościowym, w szczególności podane przez skarżących, byłyby zasadne, z uwagi na ich oczywiście mniejszą efektywność.

Aktualnie w sprawie nie zachodzą przesłanki negatywne z art. 259 k.p.k., których występowanie mogłoby skutkować odstąpieniem od dalszego stosowania względem podejrzanym tymczasowego aresztowania.

Obrońca podejrzaney i sama podejrzana K. M. w złożonych zażaleniach podali, że za odstąpieniem od stosowania tymczasowego aresztowania uznać należy konieczność opieki nad małoletnim synem podejrzaney, który obecnie znajduje się pod opieką swojej babci. Nadto podejrzana w swoim zażaleniu podała, że leczy się na łysienie plackowate, doznała złamania kości śródstopia, a także ciężko znosi pobyt w areszcie śledczym, co doprowadziło do przyjmowania leków uspokajających i zaplanowania wizyty u psychiatry. W świetle przedstawionej argumentacji należy wskazać, że przepis art. 259 § 1 pkt 2 k.p.k. wskazuje na konieczność uchylenia tymczasowego aresztowania w sytuacji, gdy dalsze jego stosowanie spowodowałoby dla osoby, wobec której jest stosowane lub jego najbliższej rodziny "wyjątkowe ciężkie skutki". Oznacza to, że nie każda uciążliwość wynikająca ze stosowania tymczasowego aresztowania wypełnia znamiona tego przepisu. Naturalnym jest, iż tymczasowe aresztowanie łączy się z dolegliwością dla osoby, wobec której jest stosowane, a także jej bliskich, często pogarszając ich sytuację. Podnoszone okoliczności nie mogą być jednak uznane jako stanowiące "wyjątkowe ciężkie skutki" dla bliskich podejrzaney, jak i jej samem, dopóty nie zagraża to ich egzystencji (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w K. z dnia 16.01.2008 r., sygn. akt II AKz 33/08, LEX nr 578235, KZS 2008/4/100). Tymczasem w niniejszej sprawie małoletni syn podejrzaney, jakkolwiek ciężko znosi rozłąkę z matką, ma zapewnioną opiekę ze strony babci. Sygnalizowane z kolei przez podejrzaną problemy zdrowotne nie prowadzą do uznania, że stanowią wyjątkowo ciężkie skutki, zwłaszcza, że skarżąca nie przedstawiła żadnej dokumentacji medycznej na poparcie swoich twierdzeń. Zaznaczyć należy, że K. M. w warunkach aresztu śledczego ma zapewnioną odpowiednią opiekę medyczną, a w przypadku pogorszenia się jej stanu zdrowia, możliwe będzie podjęcie odpowiednich decyzji przez właściwy organ prowadzący postępowanie. Z tych też przyczyn Sąd Apelacyjny nie dopatrył się podstaw do odstąpienia od stosowania tymczasowego aresztowania wobec podejrzaney K. M..

Mając na uwadze powyższe wywody, postanowiono jak na wstępie.

ZARZĄDZENIE

- odpis postanowienia doręczyć podejrzanym z pouczeniem o prawomocności oraz ich obrońcom;
- zwrócić akta sprawy.

Katowice, dnia 6 sierpnia 2019 roku